

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО – XII КЛАС

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

1. Хорариум часове по учебен план:

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА (ЗИП):

до 3 часа седмично = 108 часа годишно.

ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА:

не по-малко от 5 часа седмично = 155 часа годишно.

2. Място и роля на обучението по изобразително изкуство за профилираната подготовка на учениците от XII клас.

Образователното и възпитателното значение на учебния предмет *Изобразително изкуство* се определя от последователното развитие на изобразително-творческите способности на всички ученици и е насочено към изграждането на тяхната ценностна система в областта на художествената култура.

Обучението по *Изобразително изкуство* в XII клас се осъществява при непрофилирано обучение като ЗИП, а при профилирано обучение - като профилирана подготовка. Тази организация допринася да се придобият по-задълбочени знания и умения и да се поставят повишени изисквания към формиране на естетическата култура на учениците.

Профилирането се извършва в две насоки:

– по учебно съдържание. В сравнение с непрофилираната подготовка, то е значително разширено и обогатено.

– в изобразително студио. В учебния процес на профилираната подготовка се имат предвид общите и специалните интереси на учениците по *Изобразително изкуство* и тяхното желание за по-нататъшно професионално ориентиране в тази област.

3. Място и роля на обучението по *Изобразително изкуство* в XII клас, съответно към Държавните образователни изисквания (ДОИ).

ДОИ по *Изобразително изкуство* за гимназиалния етап имат едни и същи образователни ядра и стандарти за всички класове от IX до XII клас. Тези изисквания представляват изходното равнище в края на обучението в XII клас. Учебните проблеми и задачи за отделните класове са степенувани според дидактическия принцип за постепенно усложняване. Тяхното развитие се обуславя от предходната образователна степен и етапи.

Учебното съдържание по *Изобразително изкуство* за XII клас е разпределено в две образователни равнища.

Първото образователно равнище е за непрофилирано обучение (ЗИП) и за профилиращия предмет *Изобразително изкуство* в други профили: хуманитарен, чуждозиков, природоматематически, технологичен и спорт.

Първото и второто образователни равнища, взети заедно, са задължителни за профилирана подготовка по *Изобразително изкуство*.

Профилираната подготовка не е професионална подготовка. Тя е част от цялостната система на обучението по изобразително изкуство в общообразователното училище. Поради това не се допуска тясно профилиране само в един вид или жанр, материали и техники, като се изключат останалите видове и жанрове от учебния процес.

Според интересите на учениците и условията на работа в училище за XI-XII клас в учебния план се предвижда организационната форма *Изобразително студио*. Ученикът избира една от трите му разновидности: студио за изящни изкуства; студио за приложни изкуства; студио дизайн.

4. Знания, умения и отношения.

Знанията и уменията за профилирана подготовка в XII клас се отнасят до теория и история на изобразителното изкуство и художествена практика.

Теорията и историята обхващат по-подробни знания за развитието и особеностите на изкуството; връзка на изобразителното изкуство с различни аспекти на художествената култура; вариативност; символичност и метафоричност на образите; система от знаци и средства за визуална информация и комуникация; изобразително изкуство и семиотика и включват обобщаващ преглед на изобразителното изкуство на изминалото второ хилядолетие.

Художествената практика засяга проблеми на творческия метод на художника и на учебната изобразителна дейност при изграждане на формата в различни видове изкуства: изящни, приложно-декоративни, дизайн, синтетични и концептуални.

Профилираната подготовка по *Изобразително изкуство* за XII клас се насочва към по-диференцирана и мотивирана лична позиция и оценка спрямо историята и актуалните явления в изобразителното изкуство и творческия процес на художника; развива критично отношение към собствената учебна изобразителна дейност.

И. ЦЕЛИ.

Целите на учебния предмет са свързани с формирането на художествено-естетическо отношение към природата, обществото и изобразителното изкуство и възпитаване на траен интерес към националната и световната художествена култура.

Цели на профилираната подготовка в XII клас са:

- Анализиране на особеностите на изобразителното изкуство и архитектурага, тяхното развитие, своеобразие и специфика.
- Разбиране творческата свобода като право на личен избор на изразни средства.
- Усвояване на система от знания и умения, свързани с автономността, синтеза и дифузията на отделни видове и форми изобразително изкуство, както и появата на нови.
- Разбиране възможностите за въздействие на различни визуални форми и средства в масовата култура.
- Разбиране значението на фотографията и на екранните форми (кино, телевизия, компютър), за развитието и обогатяването на изкуството.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ.

Равнището на познавателните възможности на учениците в XII клас е високо. Поставените пред тях задачи имат вече изградена база до XI клас. Това улеснява разкриването и задълбочаването на нова проблематика и ново равнище.

Ядрата и стандартите на учебното съдържание по *Изобразително изкуство* за XII клас са разпределени на две равнища. Очакваните резултати по образователни равнища могат да се обобщят по следния начин:

Първо равнище. Ученикът различава общо стилови особености и изразни средства на световното и на българското изобразително изкуство; ориентира се самостоятелно в избора на творчески метод при изпълнение на учебните изобразителни задачи.

Второ равнище. Ученикът разбира ролята и значението на творческата личност за развитието на българското и световното изобразително изкуство; проявява критично отношение към традиционни и съвременни творчески методи и подходи; експериментира с разнообразни изобразителни материали и техники. Развива интересите си в специфична област от теорията и практиката на изобразителното изкуство.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ.

Учебното съдържание за профилирана подготовка в XII клас е представено в съответна таблица.

Ядрата включват обобщената проблематика на учебния предмет за всички класове от гимназиалния етап: изкуство и общество, творчески процес, ситуация и визуални комуникации.

Стандартите определят изходното равнище в края на XII клас.

Учебните проблеми и задачи са конкретизирани за XII клас.

Ключовите понятия и знания на теоретико-приложна основа се отнасят до всички стандарти на отделните ядра за първо и второ образователни равнища.

Контекстът и дейностите отразяват извършването на определен вид учебна дейност в дадена среда и с конкретни изисквания.

Възможностите за междупредметни връзки са отбелязани с отделни учебни предмети, с които Изобразителното изкуство се интегрира по посочени учебни проблеми и задачи.

* В колона 3 на второ образователно равнище, цифрите се отнасят до съответните студия: 1. изящни изкуства, 2. приложни изкуства, 3. дизайн, 4. други – за останалите дисциплини в профилираната подготовка по изобразително изкуство.

** В колона 6 са посочени предмети, които в училищния учебен план са избрани като профилиращи или като предмети от ЗИП в непрофилирана подготовка, с които предмета *Изобразително изкуство* осъществява междупредметни връзки. Те се отнасят за двете образователни равнища. Срещу учебния предмет е посочено понятие, имащо интегрален характер.

ДВНАДЕСЕТИ КЛАС					
1	2	3	4	5	6
Ядра на учебното съдържание	Стандарти на учебното съдържание	Очаквани резултати по основни учебни проблеми и задачи *	Ключови понятия и знания на теоретико – приложна основа	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки **
Ядро №1 ИЗКУСТВО И ОБЩЕСТВО	<p><i>Първо равнище</i></p> <p>Стандарт №1 <u>Ученикът:</u> Разкрива обществените условия, свързани с възникването и развитието на изобразителното изкуство и архитектурата през отделните исторически епохи.</p> <p>Стандарт №2 <u>Ученикът:</u> Притежава основни познания за функциите на изобразителното изкуство в етапите на неговото</p>	<p><u>Ученикът трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • сравнява и анализира произведения от един и същ вид изобразително изкуство принадлежащи на различни епохи (тема, сюжет, обект); • разкрива различията и взаимодействията между съвременното изобразително изкуство и масовата култура; 	<p>масова култура,</p> <p>елитарно изкуство,</p> <p>мултимедийни технологии,</p> <p>художествен мироглед,</p> <p>културология,</p> <p>информационен дизайн,</p> <p>художествен клип,</p> <p>художествен експеримент</p>	<p><u>На ученика трябва да се даде възможност да:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Посещава изложби, художествени музеи и галерии, етнографски сбирки, археологически музеи и обекти. 2. Изразява мнение и отстоява позиция по проблеми на съвременното изкуство и масовата култура. 3. Проучва живота и творчеството на 	<p>Български език и литература: Европейска литературна история, Европейски литературни направления и школи, дебат, дискусия, диалог, Антични цивилизации, Ренесанс, Ново време.</p> <p>Чужди езици: Специализирана информация от различни информационни източници.</p>

1	2	3	4	5	6
	<p>историческо развитие: изкуство и религия, власт и изкуство, народ и изкуство.</p> <p>Стандарт №3 <u>Ученикът:</u> Проучва и дискутира критерии за оценка на изкуството в условията на съвременната масова култура: проблемът за художествена ценност и безвкусица (кич).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ситуира изкуството в системата на художествената култура; • Познава изобразителните средства на фотографията, киното, телевизията и компютъра и разбира тяхното значение за съвременното изобразително изкуство. 		<p>художници от различни епохи, художествени колекции и музейни сбирки, каталози и друга информационна литература.</p> <p>4. Дискутира проблеми на елитарното изкуство през различни исторически епохи.</p> <p>5. Проучва чрез скици и рисунки характерни особености на образци от изкуството на различни исторически епохи.</p>	<p>История и цивилизации: исторически събития, явления и процеси, национално и световно културно и историческо наследство, личност и епоха, Гражданско образование, национални идеали, традиции и ценности.</p> <p>Математика: оценка на аргументи, анализ на реални данни.</p>

<p><u>Ядро №1</u></p> <p>ИЗКУСТВО И ОБЩЕСТВО</p>	<p><i>Второ равнище</i></p> <p>Стандарт №1</p> <p><u>Ученикът:</u> Разбира особеностите на изобразителното изкуство като част от духовната култура; взаимовръзки с другите културни институти (художествена критика, музеи и галерии).</p> <p>Стандарт №2</p> <p><u>Ученикът:</u> Разкрива националните особености на българското изобразително изкуство и</p>	<p><u>Ученикът трябва да:</u></p> <p>1. Познава културни центрове у нас и в чужбина като място за общуване чрез произведения на изящните изкуства;</p> <p>– познава и анализира композиционни принципи и схеми на изящните изкуства през различни исторически епохи;</p> <p>– различава основни пространствени проблеми и интерпретации на категорията “време” в изящните изкуства от различни исторически епохи.</p> <p>2. Познава културни</p>		<p><u>На ученика трябва да се даде</u></p> <p><u>Възможност да:</u></p> <p>1-2. Подготвя реферати и научни съобщения за отделни художници, стилове и направления в изящните и приложните изкуства от различни исторически епохи;</p> <p>– проучва, съпоставя и анализира оригинални образци на изящните и приложните изкуства от различни исторически епохи.</p>	<p>Музика стилове в музиката, съвременни, жанрови и синтетични форми в музиката, Българска и световна музикална култура.</p>
---	--	--	--	--	--

	<p>народното творчество – различия, взаимодействия, традиции и съвременност.</p> <p>Стандарт №3 <u>Ученикът:</u> Ориентира се в стилового многообразие в развитието на изобразителното изкуство.</p> <p>Стандарт №4 <u>Ученикът:</u> Изразява и отстоява лична позиция при разкриване обществената функция и значението на изобразителното изкуство.</p>	<p>центрове у нас и в чужбина като място за общуване чрез произведения на приложните изкуства;</p> <p>– познава и анализира композиционни принципи и схеми на приложните изкуства от различни исторически епохи;</p> <p>– различава основни пространствени проблеми на приложните изкуства от различни исторически епохи.</p> <p>3. Познава отделни видове дизайн и особености на художественото конструиране в съответния вид ;</p>		<p>3. Проучва и анализира разнообразни дизайнерски решения, индивидуално творчество на художници-дизайнери.</p> <p>4. Анализира значението на комбинаториката за развитието на дизайна и приложните изкуства.</p>	
--	--	--	--	---	--

1	2	3	4	5	6
		<p>разбира значението на информационния дизайн за развитието на социокултурната и образователна среда (дипляни, проспекти, плакати и др.);</p> <p>– познава основни параметри и изразни средства на художествено проектиране и конструиране.</p> <p>4. Познава обществено-историческите предпоставки за появата на комбинаториката;</p> <p>– познава и анализира основни принципи и понятия от комбинаториката.</p>			

1	2	3	4	5	6
<p>Ядро №2:</p> <p>ТВОРЧЕСКИ ПРОЦЕС</p>	<p><i>Първо равнище</i></p> <p>Стандарт №1</p> <p>Ученикът: Притежава система от знания в различни области на художествено – естетическата дейност: изобразителна, приложно – декоративна, дизайн, синтетична.</p> <p>Стандарт №2</p> <p>Ученикът: Разграничава и прилага различни подходи в творческия изобразителен процес при работа по натура и въображение:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • различава особеностите на композиционните изразни средства на художествената фотография, киното и телевизията (телевизионна и компютърна графика, телевизионен клип и анимация); • притежава познания за ролята на информационния дизайн – дигляни, проспекти, плакати и значението му в социалния и културен живот. 	<p>компютърна програма,</p> <p>компютърна графика,</p> <p>телевизионен клип,</p> <p>анимация,</p> <p>информационен дизайн,</p> <p>формообразуващи принципи,</p> <p>конструктивни особености на човешката фигура,</p> <p>бионика,</p> <p>ергономия.</p>	<p>На ученика трябва да се даде възможност да:</p> <p>1. Разкрива спецификата и възможностите на различни изразни средства на художествената фотография в портретния и пейзажния жанр.</p> <p>2. Мотивира избора си на формообразуващи принципи чрез изображения и обяснителен текст на различни пластични решения (рисунки, апликации, релефни и обемни пластики, дизайнерски произведения).</p>	<p>Български език и литература: композиция на текст, строеж на художествена творба, елементи на художествения език, Християнството в европейския културен модел.</p> <p>Чужди езици: разнообразие на езикови средства.</p> <p>Природни науки и екология: структури, наблюдения, експерименти и изследвания.</p>

1	2	3	4	5	6
	<p>отразяване на формата, цвета, обема и пространството.</p> <p>Стандарт №3 <u>Ученикът:</u> Прилага собствени критерии за оценка при изобразяване на обекти и явления от околната среда – естетически и екологически аспекти.</p>				<p>Музика: жанрове в музиката стилов синтез</p> <p>Математика: пространство повърхнини и обеми</p> <p>Физическо възпитание и спорт: хармоничност на телосложението.</p>
<p><u>Ядро №2:</u> ТВОРЧЕСКИ ПРОЦЕС</p>	<p><i>Второ равнище</i></p> <p>Стандарт №1 <u>Ученикът:</u> Анализира творческия процес като система от връзки между художник, обект и творчески продукт.</p>	<p><u>Ученикът трябва да:</u> 1.-2. Познава и прилага особеностите в движението на човешката фигура при изпълнение на фигурални графични, живописни и скулптурни композиции.</p>		<p><u>На ученика трябва да се даде възможност да:</u> 1.-2. Проучва композиционни решения на модулни композиции в двумерно и тримерно пространство.</p>	

1	2	3	4	5	6
	<p>Стандарт №2 <u>Ученикът:</u> Оценява и изпълнява визуални образи в различни връзки с действителността – проблемът за реално и картинно пространство; проблемът за подражанието и условността; метафоричност, символичност, експресивност.</p>	<p>1.-2. Изпълнява варианти на проекти в скици, ескизи и макети за оформяне на пространството според социалната му функция.</p>		<p>1.-2. Дискутира публикации за оригинални произведения с висока художествена стойност, а също и прояви на лош вкус при оформянето на околната среда - природна и социална като изразява собственото си мнение.</p> <p>3. Усвоява и прилага варианти на графични, живописни и пластични решения (рисунки, апликации, схеми и макети) за</p>	

1	2	3	4	5	6
				<p>оформяне на пространството с различни функции съобразно с конструктивните особености на човешката фигура при изпълнение на декор за театрален, естраден или шоу-спектакъл, постановки на концептуалното изкуство, изложби, детски площадки и др.</p>	
<p>Ядро №3:</p> <p>СИТУАЦИЯ И ВИЗУАЛНИ КОМУНИКАЦИИ</p>	<p><i>Първо равнище</i></p> <p>Стандарт №1 <u>Ученикът:</u> Диференцира средствата за визуална информация и комуникация в определена</p>	<p><u>Ученикът трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Осъзнава и осмисля значението на средствата за визуална информация и комуникация в 	<p>Мултикултура</p> <p>национална и културна идентичност,</p> <p>мултимедийни технологии,</p> <p>мултимедийни продукти.</p>	<p><u>На ученика трябва да се даде възможност да:</u></p> <p>1. Проучва и проследява появата и развитието на общочовешки визуални знаци и символи от</p>	<p>Български език и литература:</p> <p>национална и културна идентичност, социокултурно общуване.</p>

1	2	3	4	5	6
	<p>ситуация по вид, място и начин на въздействие.</p> <p>Стандарт №2 Ученикът: Изразява собствена естетическа позиция при възприемане, оценяване и изобразяване на визуалната характеристика на различни социални ситуации.</p>	<p>глобализацията на съвременния свят;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разбира и разграничава универсални (в световен мащаб) и национални характеристики на визуалните средства за информация и комуникация; • разкрива и оценява възможни паралели между средства за визуална информация и комуникация от различни исторически епохи. 		<p>древността до наши дни.</p> <p>2. Има достъп и ползва визуална информация в обществени центрове: библиотеки, интернет-клубове, сателитни и кабелни програми.</p> <p>3. Участва активно с визуални средства за постигане на мултикултурна толерантност.</p>	<p>Чуждоезиково обучение: комуникативни стратегии.</p> <p>Информационни технологии: WEB пространство, WEB дизайн.</p> <p>Философия: глобални проблеми на съвременния свят, регионални конфликти.</p>

1	2	3	4	5	6
<p>Ядро №3:</p> <p>СИТУАЦИЯ И ВИЗУАЛНИ КОМУНИКАЦИИ</p>	<p><i>Второ равнище</i></p> <p>Стандарт №1 <u>Ученикът:</u> Представя проекти на различни видове социо – културни ситуации: народни обичаи и празници религиозни и граждански обреди и други масови прояви.</p> <p>Стандарт №2 <u>Ученикът:</u> Проявява критическо отношение към различни гледни точки на съдържанието и визуално – знаковата характеристика на ситуации от съвременността.</p>	<p>Ученикът трябва да:</p> <p>1.-2. Разпознава и разчита съдържанието и формата на общочовешки, религиозни и светски знаци и символи, използвани в изящните и приложните изкуства.</p> <p>3. Разбира и оценява положителните и отрицателните страни на процеса на глобализация в областта на рекламния дизайн.</p> <p>4. Притежава основни познания</p>		<p>На ученика трябва да се даде <u>възможност да:</u></p> <p>1. Анализира и съпоставя символни знаци и образи в отделни или серия на произведения на изящните изкуства.</p> <p>2. Интерпретира със собствени изразни средства общочовешки религиозни или светски визуални символи и знаци.</p> <p>3. Визуализира проблеми на глобализацията във взаимоотношенията "човек – свят" чрез</p>	

1	2	3	4	5	6
		за същността и значението на визуалните средства в мултимедийните технологии за глобализация на съвременната световна култура и изкуство.		индивидуални и колективни проекти със средствата на графичния дизайн. 4. Изразява собствено мнение и чрез мултимедийни технологии за разкриване на определени противоречия между глобализацията и съхраняването на националната културна идентичност.	

V. ОЦЕНЯВАНЕ – СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ.

Оценяването на резултатите от учебната работа по *Изобразително изкуство* в гимназиалния етап обхваща следните видове оценки:

Начална оценка – в началото на учебната година (входящо равнище);

Текуща оценка – за резултати от отделни уроци или по-големи методически единици (дидактически комплекси);

Срочна оценка – в края на учебния срок (междинно равнище);

Годишна оценка – в края на учебната година (изходящо равнище).

Оценката по *Изобразително изкуство* има **дидактически и естетически** показатели.

Дидактическите показатели се отнасят до изпълнението на поставените учебно-практически задачи и до усвояването на определени теоретични знания за изобразителното изкуство, които съответстват на Държавните образователни изисквания (ДОИ), съответно за I и II – равнище

Естетическите показатели отразяват качествените характеристики по отношение на изразните средства и съдържанието на индивидуалните творчески прояви на ученика.

Общо оценката по *Изобразително изкуство* е комплексна (съдържа дидактически и естетически показатели).

Основни принципи на оценяването е стимулиране на: творческа самостоятелност при изпълнение на изобразителните задачи; способност за анализ и критична оценка на художествените явления от миналото и съвременността.

Поради силното диференциране на изобразителните умения на отделни ученици в процеса на профилираната подготовка при оценяването се вземат под внимание и техните индивидуални предпочитания, способности и талант. Тези показатели обаче не трябва да се абсолютизират. **Цифровата оценка** е задължителна и се формира по преценка на учителя, с отчитане на формални – дидактически и на субективни – естетически фактори. При всички случаи оценката е поощрителна, в полза на ученика, който се стреми да развива художествената си култура, изобразителните си способности, творческото си мислене и въображение.

Профилираната подготовка завършва в XII клас със **зрелостен изпит** по *Изобразително изкуство*, който се състои от две части: теоретична – писмена и практическа (изобразителна дейност).

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ.

При изпълнението на учебната програма по *Изобразително изкуство* е необходимо да се имат предвид няколко основни положения:

1. Учебното съдържание не е годишно разпределение; ядрата не са разделени; стандартите не са теми. От това следва, че учебната програма е изходен материал, основа за педагогическо творчество на учителя. По своя преценка, в зависимост от конкретните условия на работа, учителят определя съдържанието, после-

дователността, методите и организацията на уроците по *Изобразително изкуство*, като се съобразява с Държавните образователни изисквания според учебното съдържание.

Препоръчва се в обучението по *Изобразително изкуство* да се използват по-големи методически единици – дидактически комплекси. Те обединяват група уроци по общи учебни проблеми и задачи на едно или повече образователни ядра и стандарти.

2. В гимназиалния етап се придава важно значение на междупредметните връзки. За обучението по *Изобразително изкуство* това е ключов проблем, който е от изключително значение за успешната учебна работа. Същността на ядрото *Изкуство и общество* от учебното съдържание за XII клас, свързва обучението по *Изобразително изкуство* главно с обучението по *История и цивилизация*; ядрото *Творчески процес* – с обучението по *Български език и литература*; ядрото *Ситуация и визуални комуникации* – с обучението по *Информационни технологии*.

Засилените междупредметни връзки и нарастващото влияние на факторите на околната среда дават възможност в обучението по *Изобразително изкуство* да се използва организационната форма *Образователен проект с интегрално-ситуационно съдържание*.

3. Поради повишеното качество на аналитичното и критичното мислене на учениците в тази възраст е желателно да се използва дискусиата като методическа форма. Важно значение има умението на учителя да създава проблемни, нестандартни ситуации, които да стимулират творческото мислене на учениците и да мотивират тяхната творческа активност.

4. За проверка и оценка на постиженията на учениците по *Изобразително изкуство* могат да се използват различни традиционни и модерни методи и форми:

- индивидуални и общи корекции;
- обсъждане на резултати от учебната работа;
- контролни задачи;
- тест и др.

5. В профилираната подготовка по *Изобразително изкуство* се използват широко извънкласни и извънучилищни форми. Сред тях особено място и значение има **пленерът** (учебно-творческа практика на открито). Той е задължителен и се провежда по програма, съставена от учителя, съобразно учебното съдържание на изобразителното студио. Резултатите от изпълнението на нейните задачи се оценяват. Оценката се включва в срочната оценка на ученика по съответното изобразително студио.

Профилираната подготовка по теория и история на изобразително изкуство се разширява и задълбочава чрез **обучение** (учебни екскурзии) в **музеи**, художествени галерии и изложбени зали.

Работата по *Образователен проект* изисква да се състави подробен организационен план за участието (индивидуално или групово) на учениците в процеса на неговата реализация в училище и в околната среда. Самостоятелната работа на учениците е свързана с осъществяването на разнообразни изследователски и твор-

чески дейности: проучване, систематизиране, представяне на информация, реализиране на творчески продукт. Образователният проект може да включва учебни проблеми и задачи, съобразно ДООИ, на предмети от други културнообразователни области. Примерни компоненти на проекта са: образователен проблем, цели и задачи, тематично съдържание, дейности, резултати.

Важна съставка на профилираната подготовка са годишните изложби. Те включват произведения, които са изпълнени в класни и извънкласни условия, както и свободни работи. Изложбите са форма на обществена изява, която се отразява положително върху годишната оценка.